

«Білі ворони» освіти, або Спільнота відповідального вчительства

Світлана АГАПШУК, редактор
газет «Біологія», «Хімія»,
«Здоров'я і фізична культура»
видавництва «Шкільний світ»

Навряд чи серед сучасних освітян знайдуться ті, хто принаймні краєм вуха не чув про EdCamp. Цього року ми вирішили не просто ознайомитися із враженнями інших, а й на власні очі побачити та відчути всі переваги педагогічної конференції. Чи справила вона на нас враження? Звичайно! А чому, розкажемо далі.

Що це означає? Усе дуже просто. Учителі нової української школи — неповторні, різні, унікальні. Вони не бояться виявляти творчі здібності, бути неординарними, не схожими на інших. І саме таких учителів уже втретє збирає EdCamp.

Життя таке мінливе. Змінюється все навколо: природа, оточення, інтереси, потреби. Змінюються учні, школа, вчителі.

Сучасний учитель — це не авторитарний добродій середнього віку в класичному сірому костюмі з емоційно нейтральним інтелігентним обличчям (хоча, саме так більшість людей уявляли собі портрет учителя ще кілька десятиліть тому). Який же він, сучасний учитель? Який портрет педагога нової української школи?

Якщо вам пощастило долучитися до цього річної педагогічної (не) конференції, що відбулася в Харкові 29—30 квітня, пропонуємо поринути у приємні спогади і пригадати захід разом із дружньою командою видавництва «Шкіль-

ний світ». Якщо ж так вийшло, що цього року ви й EdCamp були на різних берегах, пропонуємо здійснити віртуальну подорож у минуле за допомогою «ефекту довгого хвоста».

Про що йдеться? Про одну з ключових особливостей EdCamp. Адже за два дні (не)конференції було проведено 5 експертних паралелей, кожна з яких представлено 18-20 локаціями, дві учительські паралелі, а це майже чотири десятки локацій, виїзні сесії, загальні виступи, відверта бесіда з міністром освіти та незліченна кількість знайомств, бесід, нових контактів...

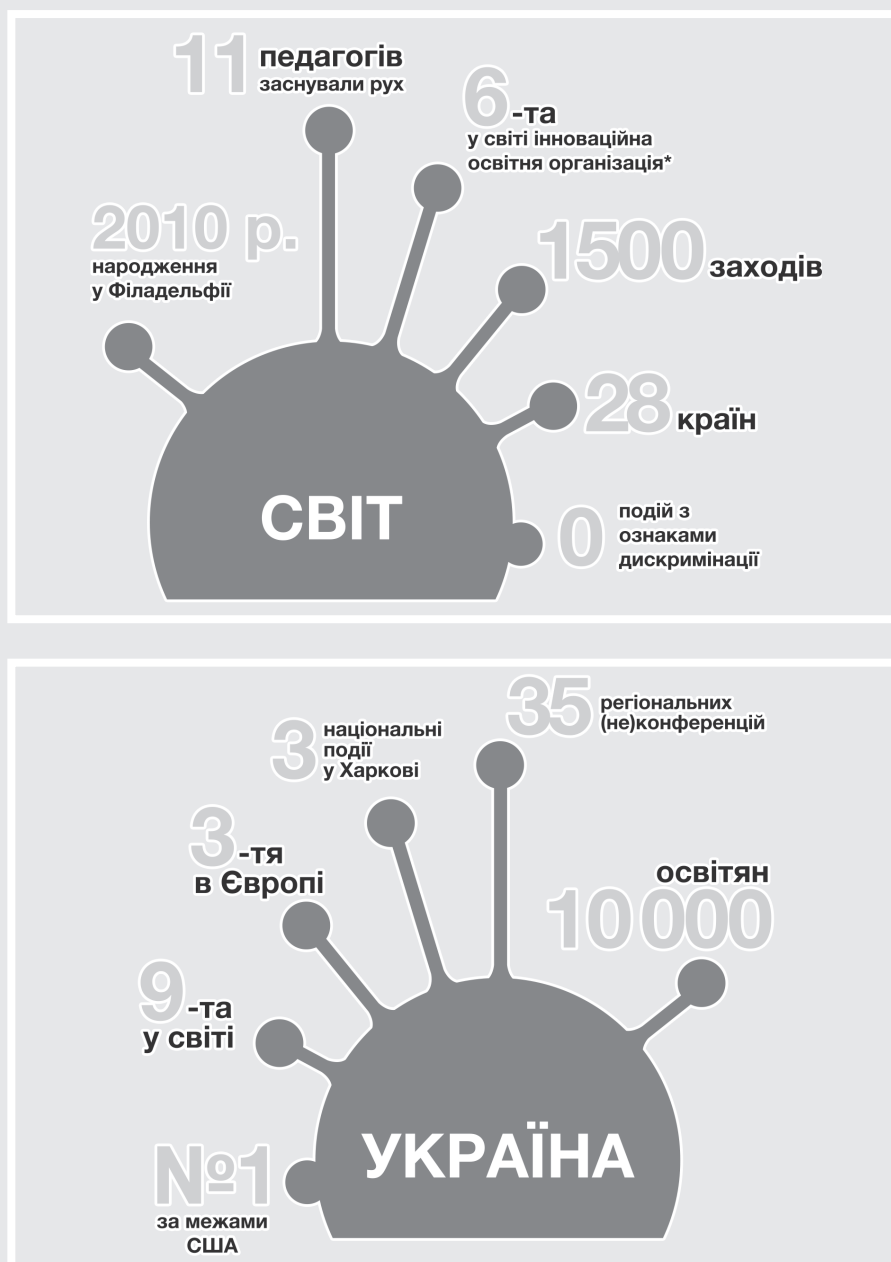
Тож не дивно, що мозок людини просто не здатен проаналізувати й оцінити всі ці події, перебуваючи у їх вирі.

Справжній «смак» EdCamp, подібно до букету дорогого вина, розкривається поступово, даруючи насолоду післясмаку. Це і є «ефект довгого хвоста». Адже EdCamp минув, а мозок і далі оцінює, аналізує, сортує, смакує минулі події.

Сучасний учитель багатогранна особистість. Його портрет не можна змалювати стандартними фразами, адже він вирізняється серед загалу, немов «біла ворона».

Цікавинки про EdCamp

Наша команда, як і решта учасників (не)конференції, звичайно, просто не в змозі була відвідати навіть половину запропонованих заходів. І навіть закон «про дві ноги» не в змозі допомогти досягнути неосяжне.

Напевно, для того, хто ще не долучився до спільноти *EdCamp*, я знову пишу про незрозумілі речі. Закон «про дві ноги» дає змогу бути присутніми на певних сесіях стільки часу, скільки ви того забажаєте, при цьому ви можете вийти або зайти в аудиторію в будь-який час. Добре це чи погано — хай вирішить кожен для себе.

Але наявність цього закону вкотре доводить, що спільнота *EdCamp* — справді «білі ворони» освіти. Адже чи звикли вчителі радянської та пострадянської школи до такого «злісного» порушення розкладу? Чи стерпіли б вони таке неподобство?

А для тих, хто будує спільноту відповідального вчительства, це є прикладом демократії та права вибору. І справді, чи можна відразу визначитися, куди піти, якщо програма заходу майорить цікавими назвами та різноманітними формами проведення сесій (таблиця на с. 22).

Програма однієї експертної паралелі (29 квітня 2017 р.)

Кіра Сухобойченко ПОЛЬЩА «Як дитячий міжнародний рух <i>Flying Bag</i> допомагає учнівству і школам» Урок	Ольга Пішель НІМЕЧЧИНА «Молодь дебатує: як повірити в себе і змінювати суспільство» Тренінг	Катерина Ясько УКРАЇНА, КИЇВ «Інтегральне лідерство в освіті: кого потребує Нова українська школа» Доповідь з обговоренням	Філіппе Грейєр БРАЗИЛІЯ «Інтеграція до світового трансформаційного руху в освіті» Проблемна дискусія	Олександра Гвоздецька УКРАЇНА, ПЕРШОТРАВЕНСЬК «Моделювання многогранників» Відкритий урок із математики
Олеся Дяченко УКРАЇНА, ХАРКІВ «Blended Learning на платформі <i>Open edX</i> : традиції та онлайн» Майстер-клас	СЕСІЯ-СЮРПРИЗ	Тетяна Стус УКРАЇНА, КИЇВ «Живі письменники в асортименті: «літчит» як джерело кейсів початкової школи» Майстер-клас	Олег Дерев'янка УКРАЇНА, КИЇВ «Сучасна освіта: ефективний підхід до нездійсненої мети» Доповідь з обговоренням	Олег Марущенко УКРАЇНА, ХАРКІВ «Гендерні дискримінації на уроці: стратегія вчительської протидії» Тренінг Сесія від КРОНА
Маргарита Тарасова УКРАЇНА, КИЇВ «Екологічна освіта у школі» Доповідь з обговоренням. Сесія від СОСА-COLA УКРАЇНА	Оксана Якуніна УКРАЇНА, КРОПИВНИЦЬКИЙ «Як налагодити PR своєї школи, або Що потрібно, аби вашу школу не закрили» Тренінг. Сесія від DESPRO	Юлія Сичікова УКРАЇНА, КИЇВ «Безкоштовна освіта в кращих навчальних закладах світу для талановитого українського учнівства» Доповідь з обговоренням	Олексій Толкачов УКРАЇНА, КИЇВ «Як сучасній школі зростити людину майбутнього?» Доповідь з обговоренням	Станіслав Дрогаєв УКРАЇНА, ОДЕСА «Як перетворити одну сільську школу на школу майбутнього і надихнути інших» Сторітелінг
Edu-Games Ukraine — простір ігromodelювання та ігровтворення Воркшоп нон-стоп	Персональний коучинг від ICF (Міжнародна Федерація Коучингу) Індивідуальні консультації	Подорож у професію Країна професій Франсільванія. Аутсорсинговий колл-центр Adelina Виїзна сесія (від'їзд о 15:00, повернення до 17:00)		

З огляду на пропонувану в таблиці програму експертної паралелі, я особисто, як педагог, редактор та автор книжок, була б не проти застосувати правило «восьми ніг», та й то навряд чи допомогло б.

Але для того, щоб сприяти правильному вибору учасниками *EdCamp* локації за інтересами, в програмі (не)конференції передбачено проведення специфічної форми представлення експертів *Speed Geeking*, під час якого кожен з експертів за дві хвилини має представити свій захід. Часу, звісно, небагато, але ж лаконічність — «сестра таланту».

А ще кожен захід програми був відмічений умовною літерою, що відповідає одному з ключових компонентів формули нової української школи. Тож учасники мали ще одну можливість розставити пріоритети.

Законом «про дві ноги» я так і не скористалася, адже завітавши до одного з експертів, цілковито поринула у його світ. Відведені години минають непомітно і по завершенні сесії ти й надалі прямуєш за експертом коридором, обмінюєшся візитівками та прагнеш закарбувати у пам'яті ключові моменти бесіди (звичайно, диктофони, камери та записники ніхто не відміняв).

Ми не лише побачили, а й із задоволенням долучилися до цього процесу, адже це ще одна можливість пошуку одностудентів. Маючи вільні хвилини, хоча їх було не так і багато, відпочи-

ваючи із чашкою смачної кави, збираючись із думками у холі привітного Єврейського культурного центру, можна поповнити телефонну книгу новими контактами (головне — поставити біля прізвища позначку *EdCamp*).

Співпраця на *EdCamp* здійснюється за принципом «Give — Get» («Дай, якщо можеш, — візьми, якщо хочеш»). А насправді, брати було що! Адже (не)конференція не лише об'єднала найкращих, найталановитіших педагогів з усієї України, а й з усього світу.

А ще спільнота *EdCamp* мала можливість переглянути ексклюзивне відео звернення одного з найавторитетніших фахівців у галузі освіти. До них звернувся Кен Робінсон — всесвітній експерт, розробник революційного підходу до освіти. У своїй новій книжці «Школа майбутнього» автор протестує проти неактуальної «індустріальної» освітньої системи і пропонує переходити до персоналізованого підходу в навчанні, який дасть змогу повністю використовувати неймовірні технології та ресурси, доступні нині, щоб залучити учнів та студентів до процесу навчання. Відзначаючи, що стара система не стимулює бажання до здобуття знань і не готує дітей та підлітків до актуальних викликів XXI ст., Кен Робінсон убачає в спільноті *EdCamp* агентів змін.

Справді, саме агентами змін є засновники, натхненники та учасники *EdCamp*. Агентом змін може стати кожен із вас. Змінюймо освіту разом!

КОМПОНЕНТИ ФОРМУЛИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

З — новий ЗМІСТ освіти, що ґрунтується на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві.

У — умотивований УЧИТЕЛЬ, який має свободу творчості й розвивається професійно.

В — наскрізний процес ВИХОВАННЯ, який формує цінності.

Д — ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ та ефективне управління, що надасть школі реальної автономії.

П — ПЕДАГОГІКА, що ґрунтується на ПАРТНЕРСТВІ між учнем, учителем і батьками.

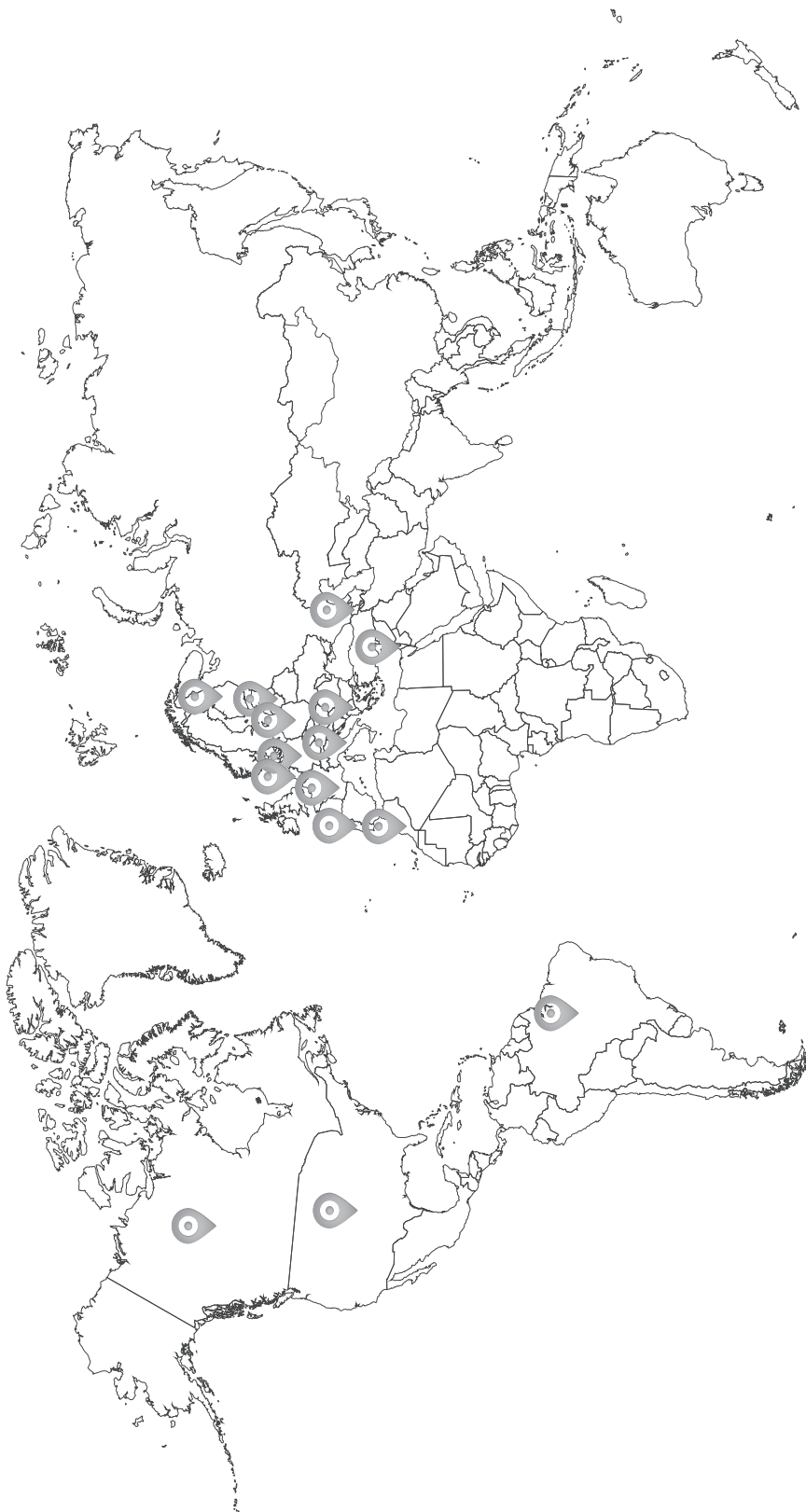
Ц — орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноЦЕНТРИЗМ

Ш — нова структура ШКОЛИ, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набуті компетентності.

К — справедливий розподіл публічних КОШТІВ, що забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти.

С — сучасне освітнє СЕРЕДОВИЩЕ, що забезпечить створення необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу.

До участі в EdCamp Ukraine — 2017 долучилися:

1. Марія Петраска (Македонія),
2. Кіра Сухобойченко (Польща),
3. Ольга Пшель (Німеччина),
4. Філіппе Грейер (Бразилія),
5. Орлі Фрідман (США),
6. Олена Гарцула (Канада),
7. Ірена Пранкевічуте (Литва),
8. Марайке Хехмер (Німеччина),
9. Віллі Війнадс (Нідерланди),
10. Даніела Венансіо (Португалія),
11. Лоренцо Ньюман (Італія),
12. П'єр Вінцік (Франція),
13. Хасмік Курегян (Вірменія),
14. Арне Верхеген (Фінляндія),
15. Джованні Порчеллана (Італія),
16. Боб ван де Вен (Нідерланди),
17. Марина Крісов (Ізраїль),
18. Маргрет Расфельд (Німеччина),
19. Хадлі Фергюсон (США).